

δπου η ιδέα της πέρδικας τα κάλλη δὲ μου φέρεται λαϊκῶς. Τὸ σωστὸ σύμφων μετὰ τὸ περιουσιώδη πρέπει νὰ εἶναι τῆς πέρδικας τὰ στήθια. Στὸ Τραγ. 10 ὁ στίχος:

μπροστὰ νὰ πάει σιάζεται, πίσω νάρθη φοβᾶται, εἶναι ἀναντιρρήτως χαλασμένος. Ὁ Ἀντώνης σκουίζεται καὶ ἴσως νὰ πάει μπροστὰ ὡς στὴ βύσση ὅπου βλέπει τόσους Τούρκους, μὰ δὲν ὑπάρχει λόγος καὶ νὰ φοβηθῆι νὰ γυρίσει πίσω. Ὑπάρχει ὅμως λόγος νὰ μὴ θέλει ἀπὸ φιλοτιμίαν νὰ φανεῖ δειλὸς καὶ νὰ μεταγυρίσει ἄπραγτος δίχως νερό. Ἦ ἀληθινὸ νόημα τὸ δίνει κάπως ἡ παραλλαγή (κατ. 244)

μπροστὰ τὰ πάη σιάζεται, πίσω νάρθη δὲ θέλει. Ἡ πωστὴ ὅμως γραφὴ εἶναι, νομίζω, ὅτι μὰς ἔσωσε ἕνα ἄλλο τραγούδι ἀπὸ τῆ Συλλογῆ τοῦ Πιπτοῦ, ποῦ, ἂν θυμῶμαι καλῶς, πηγαινέται ἔτσι:

πίσω νὰ σῦρει νερέλιται, μπροστὰ νὰ πάη φοβᾶται, πῶς, ἂς τὸ σημαίσω, εἶναι κατὰ τὴν οὐσίαν ὁ Ὀμηρικὸς στίχος (Ἰλιάδ. Η, 93)

ἦθεσθον μὲν ἀνημῶσαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι στίχοι ποιητικώτατοι, τόσο στὸν Ὀμηρο, ὅσο καὶ στὸ δημοτικὸ καὶ τραγούδι.

Λυσιπρότερο ὅμως εἶναι πού μερικὰ λάθη εἶναι τοῦ ἴδιου τοῦ κ. Βέης, καθὼς τῆ Ν ρούγα (Τρ. 27) ἀντὶς τῆ ρούγα, καὶ νύχτα κ' ἡμέρα (Τρ. 15) ἀντὶς νύχτα καὶ μέρα, καὶ ξεπληρώσω (Τρ. 14) ἀντὶς ξεπλερώσω, κ' ἀρκετὰ ἄλλα τέτια, ἀτέριαστα σ' ἐπιστημονικὸ βιβλίον (4). Μερικῶν τοῦ λαθίων ἀφορμὴ εἶναι τοῦτο, ποῦ ὁ κ. Βέης δὲν παρατήρησε ἴσως πὼς ἡ γλῶσσα μας παραδέχεται κ' ἀγαπᾶ μάλιστα τὴ συνζήση. Ἔτσι γιὰ νὰ μὴν παρατραβῆ τὰ κ' ὁ στίχος, μὰς γράφει διὸ γαπητικῶς (Τρ. 24) ἀντὶς διὸ ἀγαπητικῶς, καὶ σὴν καλύβα μου καϊμένος (Τρ. 19) ἀντὶς σὴν καλύβα μου ὁ καϊμένος. Ἀνάλογη ἀφορμὴ ἔχει καὶ τὸ λάθος κρασί τοῦ πά' δὲν πίνει (Τρ. 26) ἀντὶς κρασί τοῦ πά' δὲν πίνει.

Μὰ τώρα παρατήρησις ὡς πρὸς τ' ὀρθογραφικὸ μέρος καὶ τελιώνω. Ὁ κ. Βέης ἀντὶς πέντε κτλ. γράφει πέτε κτλ., δὲ βλέπω ὅμως τὸ λόγο, ἀφοῦ τὴν ἑλληνικὴν προφορά δὲν τὴ δίνει κἀν ἐρθὰ τὸ λατινικὸ d, παρὰ τὸ ν d (ὅπως ὁ ἴδιος γράφει ἄλλοῦ, δηλ. φαίνονται, Τρ. 13). Ἐπειτα ὅσα γράφει d ἀντὶς π. ἐπρεπε νὰ γράφει καὶ h ἀντὶς μπ καὶ g ἀντὶς γκ. Τὸ σωστὸ ὡς τόσο εἶναι πέντε, ἀφοῦ τὸ π σ' ἔμας δὲν προσέζεται ποτὶς ἄλλιῶς παρὰ πάντα ὡς ν d.

Εἶπα πὼς μετὰ τὴν πρὶν παρατήρησις θὰ τελιώνω, μὰ ἔχω ἀκόμα κάτι νὰ πῶ. Ὡς πρὸς τὰ ἱστορικὰ θὰ κάνει καλῶς ὁ κ. Βέης νὰ μὴν πιστέβει ἀξέταστα τὴν παράδοσις. Ὁ Κολοκοτρώνης ἀξάφην δὲν εἶταν ὅπως μὰς τὸν παρασταίνει ὁ πατριωτικὸς μας ζῆλος. Δὲν εἶχαν ὅλοι ἄδικο—καὶ Τούρκοι καὶ Πατριάρχης κ' ὅλος ὁ Μωριάς—δταν ἀποφασίσαν νὰ ξελαθρέψουν τὴν συμμορία του. Ὁ Κολοκοτρώνης εἶταν ὑπερβολικὰ ἀξίος, κ' ἔξυπνος ἄνθρωπος, μὰ χαρακτήρας ὅχι τόσο καλὸς καὶ πρὶν καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασις καὶ κατόπι. Τὸ ἀμαρτίες Κολοκοτρωνεῖκες εἶναι πῶς πιθανὸ πὼς σημαίνει ὅχι τὴν καταδρομὴ τῶν Κολοκοτρωνίων, παρὰ τὰ μαρτύρια ποῦ ὑποφέραν οἱ δικοί μας ἀπὸ τὰ χέρια τους. Δὲ βγάζουμε τίποτα μετὰ τὸ νὰ κακοπαρασταίνουμε τὴν ἱστορία.

A. A.

4) Πολλὰ ἄσχημα εἶναι τὰ δελτοκανακάρνες καὶ μοσχαναθρεμένη. (κατ. 246).

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ κ. Δ. ΖΗΛΟΥ

2

Νάταν οἱ κάμποι θάλασσαι καὶ τὰ βουνὰ καρδιά νὰ πνίγονταν ἢ κουναρὰ ποῦ φέρον τὰ φερμάνια, φερμάνια ἀπὸ τὴν πόλιν κ' ἀπὸ τὸ βασιλεῖον. Νὰ σηκωθεῖς νὰ πάγεις, μωρὲ Βαλῆ πατῆ, στὸν Ἐπασφο νὰ πάγεις, πίσω νὰ μὴν ἀρθεῖς. —Γυναῖκες τουρναδιώτισσαι, ἔσαι κ' ἂν μὰν ποῦν ὅλας κοντὰ νάρθου.

Πάνθεμα τὰ Γιάννινα πῆχον στενὰ σουκίαια καὶ παραθύρια μὲ γυαλῖα ποῦ ῥίχνουν τὰ φαρμάκια. Ἀρβανίτες καὶ Βουργάροι πᾶσι Ἀλλῆ πατῆς κανάρι, σουλο τὸ ντουινὰ καμάρι καὶ σὲ μένα ἕνα λιοντάρι.

Πῆρα σ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ ποῦ ἀναψὲ καὶ καίει κάποιος ἀγάπην ἔχασε καὶ κἀθεταὶ καὶ κλαίει.

3

—Χαζίντα ἂς στολιζέσαι, χαζίντα δὲν ἀλλάζει; —Καὶ τί καλὸ ἔχω γὼς ἢ περὶ νὰ στολιστῶ, νάλλῶ; Ἔνα παιδί μου χάρτε ὁ θιζὲ κ' ἀφτὸ ἔνα ντιλμπιντέρης κουνούτισσε μετὰ τὴν Τουρκία καὶ μετὰ τοὺς γιουρμπασάδες κ' ἡ μάνα του ἀπὸ κοντὰ κλαιγόντας καὶ μαδιόντας: —Γόρνα παιδί μ' στὸ δάσκαλο τὰ γράμματα νὰ μάθει. —Δὲ θέλω ἐγὼ στὸ δάσκαλο τὰ γράμματα νὰ μάθω, θὰ μάθω μάνα μ' τὸ βιολεῖ, θὰ μάθω τὸ μπουζούκι νὰ περπατῶ στὶς ἑμορφες, ἀφτῆς τίς φραγκοπούλες, νὰ μὲ κερνοῦν γλυκὴ κρασί μετὰ τραπεζὰ γυαλένιον.

4

Παιδί μ' σὲν πᾶς στὸν Ἐλυμπο, σὲν πᾶς καὶ σὴν Ἀθήνα, νὰ χαίρεται τὴν κλεφτοურὰ κ' ἀφτὸν τὸν Κατσαντώνη. Πᾶς τον νὰ κάτσει φρόνιμα, νὰ κάτσει ταπεινωμένα, δὲν εἶναι περσιῆς; κἀφὸς νὰ κάτσει ὅ,τι θέλεις. Φέτο τὸ πῆρς Ἀμούς ἀγάς, τὸ πῆραν οἱ Ἀρβανίτες.

5

ΚΑΠΕΤΑΝΑΤΙΚΟ

Ἔνα πουλάκι ἐξέβγαίνει πὸ μέσα πὸ τ' Ἀνάπλι, χαμπέρια πᾶσι στοὺς Ἑλληνας καὶ στὰ καπετανάτα. Καὶ κλέφτες τὸ καρτέρησαν στὴ μέση ἀπὸ τοῦ δρόμου: —Καλήμερα, μάθρα παιδιὰ.—Καλῶς το τὸ πουλάκι. Πουλάκι μ' ποῦθεν ἔρχεσαι καὶ ποῦθεν καταβαίνει; —Χαμπέρια πᾶσι στοὺς Ἑλληνας καὶ τὰ καπετανάτα, Μπραῖμ πασᾶς μὰς ἔρχεται μὲξήντα δυὸ χιλιάδες, φέρνει καίτικα τὸ φλουρί, καίτικα τὴ γαλέτα.

6

Σηκόνουμε πολὺ πρωί, μάθρος ἀπὸ τὸν ὕπνο κ' ἀκούω τὰ πέφκα πὼς βροντοῦν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ πὼς βάζουν καὶ τὰ λημέρια τῶν κλεφτῶν κλαίουν κ' ἀναστενάζουν. Ὁ καπετάνιος φώναξεν, ὁ καπετάνιος λέγει: —Παιδιὰ μου, σᾶς περικαλῶ, πολὺ οἰτζιάν σᾶς ἔχω παιδιὰ μου, μὴ μὰφῆκετε στὸν ἔρημον τὸν τόπο ἔδῳ εἶναι τὰρκούδια κατὰ μὲ τῶν καὶ λύκοι μὲ ξεσκίζουν. Μὴν πάρτε με καὶ εὔρτε με σὲ μίαν κρῆν βρυσίτσα νάχω τὰ δέντρα συνοδιὰ καὶ τὰ πουλιὰ κουβέντα καὶ φιλιάτε τὸ κιθούρι μου, ἰσάντι τὸνομαί καὶ στὴ δεξιὰ μου τὴ μερὶ νάφῆστε παραθύρι νὰ μπαῖνοβγαίνουν τὰ πουλιὰ, νὰ φέρον τὰ χαμπέρια. Πότε θάρθει ἡ ἀνοῖξη, νάρθει τὸ καλοκαίρι, νάνοῖξε ὁ γάθρος κ' ἡ ὄξις, νὰ ξηκίσουν τὰ λημέρια, νὰ βροῦν οἱ κλέφτες στὰ βουνὰ καὶ τὰ καπετανάτα γιὰ νὰ σουρῖζω κλέφτικα...

7

Καὶ παῖρνω ἕναν ἀνήφορο κ' ἕναν ἀνηφορῆκη νὰ βροῦ κλαράκι φουτωτὸ, στὴ ρίζα του νὰ κάτσω, νὰ κάτσω νὰ σίφιλογηθῶ τῆς φυλακῆς τὰ πάθια: Ἡ φυλακὴ ἔχει σίθερα καὶ σιδερένιες μπράγκες, ἔχει καὶ χωροφυλακὴ πῆχ' τὰ κλειδιὰ στὰ χέρια ποῦ δὲ μὰφίνουν γιὰ νὰ βγῶ ὅσω στὸ πηγαδάκι, νὰ βρέξω τὴ γλωσσίσσα μου ποῦ εἶμαι διψασμένος, νὰ πλένω τὸ πουκάμισο ποῦ εἶμαι λερικομένος,

μὰ τρῶει ἡ ψυρά ἀπ' τὸ κεφάλ' κ' ἡ λέρα ἀπ' τὸ κορμί μου. Βασιλοπούλα τᾶκουσε ἀπὸ ψηλὸ σαράϊ.

Χαρὰ σίφτον ποῦ νταγκντάει, χαρὰ πὼς ὑποφέρει, θὰ τοῦ χαρίσει ἐννιά χωριὰ καὶ δεκαπέντε κίστρα

8

Μάνα μου, βρισκω μίαν φορμὴ καὶ μίαν ὀδικιὰ μεγάλη, μὲ ρίζαν μετὰ τὴ φυλακὴ καὶ κάθω τριάντα χρόνια καὶ παραπέσαν τὰ κλειδιὰ καὶ κάθω τριάντα χρόνια. Δεκατρεῖς πῆχες τὰ μαλλιά, δυὸ πιθαμῆς τὰ γένια. Κε ἀπλόνω τὸ χασάκι μου στὸν ἀργυρὸ τὸν κόρφο καὶ βρισκω ἕνα λεφτοκάρω καὶ πάνω καὶ τὸ σπέρνω καὶ πάνω καὶ τὸ ἔσπειρα στῆς φυλακῆς τὴν πόρτα καὶ φύτρως λεφτοκαριά κ' ἀπόδουκ κλωνάρια, κλωνάρια χρυσοκλώναρα, χρυσᾶ, μαλαματένια. Κε ἀνέφρα στῆ λεφτοκαριά κ' ἀρχίνησα νὰ κλαίω, κ' ἀρχίνησα νὰ τραγουδῶ τῆς φυλακῆς τὰ πάθια.

Βασιλοπούλα τᾶκουσε ἀπὸ ψηλὸ σαράϊ: —χαρὰ σίφτον ποῦ τραγουδάει στῆς φυλακῆς τὴν πόρτα, θὰ τοῦ χαρίσω ἐννιά χωριὰ καὶ δεκαπέντε κίστρα.

9

Ἡ ΒΑΛΧΟΠΟΥΛΑ Ἡ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

Ἄρῖνω γιὰ στὶς ἑμορφες καὶ γιὰ στὶς μαβρομάτες: κέγῳ πάνω στὰ Γιάννινα στὰ μελίκα σαράια, —Κολλὰ τὰ ἔτη μπέη μου.—Καλὸ στῆ βλάχα ποῦρθεν. Ἔσῳ εἶσαι ἡ βλάχα ἡ ἑμορφη στὸν κόσμω ξακουμένη. Βάνεις τὸν ἥλιο πρότωπο καὶ τὸ φαγγαῖ στήθια καὶ τὸν καθάριο ἀθγιανὸν τὸν ἔχεις δαχτυλιὰ. Βλάχα μ' τί ἀργήσαι νάρθει, νάρθει: νὰ προσκυνηθεῖς; —Ἀλήθεια μπέη μ' ἀργήσαι νάρθῶνὰ προσκυνηθῶ πανάθεμα τὴν τέχνη μας πῶχουμε μετὰ οἱ κλέφτες, μὲ φόβον τρῶμε τὸ ψωμί, μὲ φόβον περπατοῦμε, μὲ φόβω λημεριάζουμε... Τὸν Ἀχιλλᾶκη φώναξε, τὸν Ἀχιλλᾶκη λέγει: —Παιδάκι μ' στρώσε στρώματα, πέντε μαξιλαράκια γιὰ νὰ πλαγιάσει ἡ βλάχα μας μαζὶ μετὰ τὸν ἀφέντη. —Τί λές, τί λές, βρωμόσκυλο, σκυλί παραδωμένο; Ἐγὼ εἶμαι ἡ βλάχα ἡ ἑμορφη στὸν κόσμω ξακουμένη.

10

Κάμει ὁ Ζίντρος τὴ χαρὰ, χαρὰ στὸν ἀνιψιὸ του, ἐκάλεσεν ἐννιά χωριὰ καὶ δεκαπέντε κίστρα, τὰ Λάπα δὲν ἐκάλεσε, τὸ Λάπα δὲν τὸν εἶπε. Κε ὁ Λάπας τὸ συλλόγισσε καὶ μετὰ τὸ νοῦ του λέγει: —Νὰ πᾶσι λαγὸ ἀντρέπεται, περὶκα εἶταν ἄγχι, νὰ πᾶσι ἄλαφι ζωντανό, ἄλαφι στολισμένο. Κανένας δὲν τὸ λόγιασε, κανένας δὲν τὸν εἶδε ὁ Ζίντρος τὸν ἐλόγιασεν ἀπὸ τὸ παραθύρι: —Ποῦ πᾶς, βρε Λάπα κροατᾶ; Πίσω βρε νὰ γυρίσεις!

ΚΡΑΣΙΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Ἄπ' τὰ ἀυπέδια τοῦ κ. Κ. Α. Σταβινό-πουλου.

Φυσικὰ καὶ ἀνόθευτα

Πουλιούνται ὁδὸς Ζήνωνος 4 Β.

Μαῦρο τοῦ τραπέζιου τοῦ 1903 ἢ ὁκτ' 21π.	60
Κόκκινον " " " " " "	60
Ἄσπρο " " " " " "	70
" " " " 1898 " " "	1,20
Μοσχατὸ γλυκὸ " 1903 " " "	80

Πουλεῖ καὶ καλύτερα κρασιά σὲ μποτίλιες. Στέλνονται στὸ ἐξωτερικὸ σὲ βαρελάκια 25, 50 καὶ 100 δεκάδων σ' ὅποιον προκαταβλεῖ τὴν ἀξία τοῦ κρασιοῦ. Τὰ ναῦλα καὶ τὰ βαρελάκια εἶναι σὲ βάρος τοῦ ἀγροστοῦ.

Στὸ ἐξωτερικὸ μπορεῖ νὰ στηλῆ καὶ ρετινιζτὸ τῆς Ἀττικῆς μετὰ 60 λεπτὰ τὴν ὁκτ'.

Ἰδιαίτερο δυστατικό. Ὁ κ. Κ. Σταβινό-πουλος δίνει ἕνα χρόνο τὸ κρασί ποῦ χρειάζεται ὁ εὐαγγελισμὸς, τὸ μαζυλότερο καὶ καλύτερο νοσοκομειὸ τῆς Ἀνατολῆς.